

OHJEITA KOTIUTUS- JA SIIRTOISTUTUSLUVAN HAKEMISEKSI

1. LUVAN TARVE

Kalastuslain 121 §:n perusteella istutukseen tarvitaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa milloin vesialueelle istutetaan **kala- tai rapulajia tai niiden kanta**a, jota siellä ei ennestään ole, tai alueelle suoritetaan kalojen tai rapujen siirtoistutus.

Kotiutusistutuksessa vesialueelle istutetaan uusi kala- tai rapulaji. Etelä-Savossa kotiutusistutuksia on käytännössä tehty mm. harjuksella, karpilla, kirjolohella ja ravulla. Kotiutusistutuslupa tarvitaan myös istutettaessa lajia, jota vesialueella on esiintynyt aikaisemmin, mutta joka on sieltä jostain syystä myöhemmin hävinnyt. Lupa tarvitaan siis esim. ravun kotiuttamiseen ruton kokonaan tyhjentämiin entisiin rapuveisiin.

Siirtoistutuksella tarkoitetaan kalojen tai rapujen siirtoa vesialueelta toiselle. Yleistä on ollut mm. rapujen tai emolahnojen kuljettaminen vesistöstä toiseen. Kalanpoikasten siirtoa kalanviljelylaitokselta vesistöön ei pidetä siirtoistutuksena, eikä siihen yleensä tarvita ELY-keskuksen lupaa. Lupa on kuitenkin tarpeen tapauksissa, joissa laitokselta siirretään vesistöön uusi kala- tai rapulaji (= kotiutusistutus).

2. MIKSI LUPA TARVITAAN

Kotiutus- ja siirtoistutusten luvanvaraisuutta pidetään tarpeellisena mm. siksi, että istutukset voivat joskus aiheuttaa seurauksia, joita ei ole tarkoitettu. On mahdollista, että istutettu laji tai kanta aiheuttaa haittaa jollekin vesistössä olevalle hyödylliselle kala- tai rapulajille esim. ravintokilpailun tai saalistuksen seurauksena. Luvan tarpeellisuus korostuu erityisesti silloin, kun ollaan istuttamassa vesistössä olevan kalalajin rinnalle saman lajin eri vesistöalueelta peräisin olevaa kanta. Harkitsemattoman istutuksen seurauksena kannat voivat sekoittua keskenään ja näin saatetaan menettää tiettyyn ympäristöön ja olosuhteisiin sopeutunut biologisesti arvokas kalakanta. Luvanvaraisuus on perusteltua myös tarttuvien kala- ja raputautien leviämisen ehkäisemiseksi. Ensisijaisena tavoitteena on siis luonnonvaraisen lajiston suojelu. Taitamattomasti suoritetusta istutuksesta voi myös seurata taloudellisia menetyksiä sekä istuttajalle että istutuksen kohteena olevan vesialueen omistajille ja kalastajille. Luvanvaraisuudella saavutetaan myös se etu, että uusien lajien kotiuttamista ja siirtoja koskevat tiedot kootaan ja tilastoidaan keskitetysti.

3. HAKUMENETTELY

Kotiutus- ja siirtoistutusta suunniteltaessa on syytä ottaa yhteys ELY-keskukseen, jolloin toimenpiteen luvanvaraisuus voidaan alustavasti selvittää. Varsinainen hakemus on tehtävä **kirjallisesti**. Se kannattaa tehdä hyvissä ajoin, jotta mm. mahdolliset tarvittavat asiantuntijalausunnat tai lisäselvitykset ehditään pyytää ja hakemus käsitellä ennen suunniteltua istutusta. Hakemuksessa on tarpeen mukaan selvitettävä seuraavia asioita:

- istutettava laji ja kanta
- istutuspaikka (kunta, vesistö) ja vesialueen omistaja
- suunniteltu istutusaika, istukkaiden määrä (kpl) sekä kalojen tai rapujen ikä ja koko
- kotiutusistutuksissa poikasten kasvatuspaikka
- siirtoistutuksissa istukkaiden hankintapaikka (kunta, vesistö) ja istukkaiden hankkija
- hakijan yhteystiedot

ELY-keskuksesta on saatavissa hakemuslomakkeita.

4. PÄÄTÖS

ELY-keskus antaa hakemukseen kirjallisen päätöksen. Lupapäätökseen voidaan tarpeen mukaan asettaa ehtoja. Säännönmukaisesti edellytetään toteutettua istutusta koskevien tietojen toimittamista ELY-keskukselle asianmukaisella istutuspöytäkirjalla, josta tiedot tallennetaan istutusrekisteriin. Tapauksesta riippuen kyseeseen saattavat tulla myös muut ehdot, esim. istutusten tulosten seuranta tai koesumputus. Valtioneuvoston asetuksen (907/2012) nojalla lupapäätöksestä peritään suoritemaksua 50 €.